

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a a könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előrefizetés, hirdetés, nyilatkozat és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után. 60 fillér.

Nyilttér

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Megyénk és a polgári házasság.

Néhány fővárosi hirlap közlése szerint a gömörmegyei Nagy-Szuhá, Fazekas-Zsaluzsány és Susány községek a tervezett egyházpolitikai reformok, s főleg a polgári házasság ellen 380 aláírással ellátott kérvényt küldtek megyénk rimaszombati kerületének országgyűlési képviselőjéhez: Fáy Gyulához, a képviselőházhoz való benyújtás végett, azzal, hogy a kérvényt maga is nyomatékos támogatásban részesíteni sziveskedjék. Miután pedig Fáy Gyula képviselő kijelentette, hogy ő a polgári házasságnak híve, a kérvényezők folyamodványukat tőle visszavették s más képviselő által fogják azt a parlamenthez benyújtani. Csatlakozott a nevezett községek lakosaihoz Pongyelok, Szelezé és Válykó községek lakosságának egy része is, a kikkel együttesen egy 1348 aláírással ellátott hasonló tartalmu kérvényt helyeztek a trón zsámolyára, legfelsőbb helyen is képét kívánván adni elfoglalt álláspontjuknak.

Ez a szükség, száraz hirlapi tudósítás azt jelenti, hogy megyénk társadalmának egy részét, a kérvényezés alkotmányos jogának oltalma alatt sikerült belevonni az áldatlan felekezeti harcba, s hogy ma, midőn a koronának nemesek sejtethő, hanem tényekben nyilvánuló jóváhagyása mellett az országos kormány egy mindenfelől lelkes örömmel üdvözölt szabadelvű társadalmi reform megvalósításán munkál: a megye közönségének egy, szerencsére csekély töredéke ellentétbe helyezkedik az összes politikai pártjaink által helyeselt és a társadalom zöme által szívvel-lélekkel támogatott nagy szabadelvű kezdeményezéssel.

Nem képezi feladatunkat a célbavett reformnak, melynek megvalósításával a művelt nyugati

népek nyomdokaiba lépnek, általános politikai szempontokból való taglalása.

Nem tartozik reánk a számra nézve jelentékeny, de értelmi súlyra nézve bizonyára elenyésző törpe kérvényezőknek a polgári házasság lényegéről, jelentőségéről annak társadalmi, jogi s politikai szükségszerűségéről való tájékoztatása sem. Ezt a feladatot, — sajnos rosszul, — elvégezték a képviselőházhoz és az uralkodóhoz intézett kérvények értelmi szerzői, a kiknek szavával szemben a mi szavunk amugy is a pusztában elhangzó gyöngé szó volna.

De igenis mulasztathatlan kötelességünk az, hogy rámutassunk arra a fenyegető veszedelemre, melyet a felekezeti szuverenitás lángra lobbantása s ennek folytán társadalmunk belső békéjének feldúlása rejt magában. Kötelességünk azokat, a kiknek az értelmi erő alacsony fokán álló egy-egy falusi közönség szellemi vezetése komoly és nehéz feladatuk, megyénk többi területére s egyéb lakosságára nézve óva inteni attól, hogy az itt ott alkalmazott alacsony fogásokkal a népet előtte teljesen érthetetlen politikai nyilatkozatokra, vagy öntudatlan állásfoglalásra bírják. Visszaélés volna ez az osztályrészeknek jutott nemes hivatással; visszaélés polgári és hazafias kötelességeikkel, mely visszaélés bizonyára elemi erővel bszulná meg magát minden téren. Mert az elutasíthatlan társadalmi, jogi vagy politikai reformot mesterséges eszközökkel ideig-óráig elodázni lehet ugyan, de végkép meghusítani, — a történelem tanúságaként — még a legiszonyabb vérözön árán sem.

S ha az igazi hazafiság sugallata daczára vélt felekezeti sérelmek hangoztatásával folytatnák az áldatlan izgatás a köznép körében, ak-

kor megyénk művelt és felvilágosodott társadalmára tudni fogja, hogy annak ellensúlyozásául és a megye irányadó közönsége valódi közvéleményének manifeszálása céljából mi a teendője. Mert Szelezé, Válykó és Pongyelok közvéleménye talán csak nincs hivatva Gömörmegye domináló közmegegyezésének képviselőjére? Későbbön van a tavaszi megyebizottsági közgyűlés; annak során azon tanácskozási teremben, a melyben a hazafias lelkesedést szent tüze annyiszor lobogott magasra, amelyben a szabadelvű eszmék védelmében annyi lelkes szó hangzott el: hadd üljön újra fényes, elvülhetlen emlékü diadalt a *haladás* szelleme!

Megeyi tisztviselők fizetés emelése.

Mióta a törvényhozás böles gondoskodásából a vármegyék dotációjának felemelése elhatározott tényné vált, vármegyei közgyűlésünknek még nem volt alkalma ezen kérdéssel foglalkozni s tanácskozás tárgyává tenni főleg azon eminens fontosságú kérdést, hogy a megyékre eső dotáció-többlet mily arányban osztassék fel az egyes közigazgatási tisztviselők közt. Közelgő vármegyei tavaszi közgyűlésünk e kérdésnek bizonyára teljes figyelmet fog szentelni. Részünkről kívánatosnak tartanók, ha ez alkalommal a vármegye közönsége az alispán szakszerű elnöksége alatt tágabbkörű bizottságot küldene ki, melynek feladata lenne a vármegye tisztviselőinek fizetés javítása, illetve a dotáció-többlet helyes felosztása tárgyában indokolt javaslatot terjeszteni a nyári, vagy egy esetleg előbb összehívandó rendkívüli közgyűlés elé. Ezen bizottságba, a szükséges gondos körültekintéssel oly tagok volnának választhatók, akik a törvény intertíoinak, de egyszersmind a megyei tisztviselők érdekeinek szem előtt tartásával közmegelegedésre oldhatnák meg e nagyfontosságú kérdést, különös figyelemmel arra, hogy ne terem-

T A R C Z A.

István mester.

Irta: S. Szabó József.

Vala egy néminémű ember Rimaszombat városában, mikor irtanak ezer és ötszázötvenet az Úrnak születése után. — Neveztek pedig ezt az embert közönségesen István mesternek és a Szent-Márton kápolnában szolgáltatta ki a misét az ájtatos hívők számára. — Azok pedig folyton nagy sokaságban gyülekeztek oda, mivelhogy István mester bűbajos hírében állott, s volt is neki egy fekete könyvecskéje, mely a mágia titkait tartalmazá és tele volt írva, rajzolva mindenféle esudálatos jelekkel és mystikus ábrákkal. — Híre volt annak, ha nem is heted-hét országban, de mindenesetre heted-hét vármegyében. István mester Erdélyből hozta bűbajos tudományát a János Zsigmond udvarából, a hová meg épenséggel II-ik Henrik francia királytól szívárgott át. Akkoriban ugyanis valami rangján alóli szerelem gyötörte szegény fejedelmet, s a francia királytól kért ellene bűbajos orvosságot, a ki aztán küldött is neki olyat, hogy menten meggyűlölte az asszonyi nemzetséget és sohasem házasodott meg. — De nem is kértek abból a szerből az asszonyok, a mi nagyon természetes, mert őket szerelme teremtette vala az Isten.

István mester magikus mesterkedése által felette nagy hatalomra tett szert Rimaszombat városában: fölötté állt a nemes magisztrátusnak. A nép szerette és félt tőle ragaszkodott hozzá és iszonyodott látásától, s így lett ő a városban az a titkos hatalom, melyet a kor babonája tartott fenn, s mely a hiszékeny lelkekre támaszkodva mindeneket igazgatott.

Azaz hogy mit mondok, — dehogyan mindenedet. Volt egy ember a városban, a kivel sehogysem tudott boldogulni. Hivatalára nézve: ötvös, rangjára: czebéli atyamester. Hívták Kurucz Torma Bendegúznak. És nem hiába hívták, mert csakugyan konok volt, mint a kurucz, erős, mint a torma és kegyetlen, mint Bendegúz. En ugyan nem tudom, kegyetlen volt-e Bendegúz, de az Attila apja talán nem lehetett más Konok-sága abban állott, hogy nem járt a Szent-Márton kápolnába. Hiába mondogatta neki István mester:

— Meglássa kelmed, hogy elkárhozik. —

— Lári-fári, nem a mester uram szép szavai, sem nem titkos szerel nyitogatják meg a menyországot, a mint hogy igaz is.

— Hát ugyan micsoda?

— Micsoda? Az élő, igaz hit mester uram, a mint hogy igaz is.

— Horribile dictu! Miféle haeretikus beszéd ez? Hol szedte ezt magába kelmed!?

— Hol szedtem? Hiszen azt már szeltiben hirdetik, okos, tudós emberek, Istentől küldött próféták, a mint hogy igaz is. Húsz esztendeje, hogy a roznyai vásáron hallottam fölébe kszélni, azóta mind többen hiszik, a mint hogy igaz is.

— Mekkora istentelenség, így elhajolni az anyaszentegyházról!

— Már mester uram, engem ne botránkoztasson és ne forgassa előttem a szemét szent ártatlansággal. Tudom én, a mit tudok, a mint hogy igaz is. — Hát vajjon az-e az istenes dolog, a mit Bebek Ferencz uram vísz véghez, hogy egymásután tiszgáltatja le a krasznahorkai vár sziklájáról irtóztató mélységbe az új tudomány bátor hirdetőit? Tíz esztendővel ezelőtt szegény Fischer Andrást adta a szörnyű halálnak, s jóformán még fel sem száradt a vére, mikor az istenadta Lendischer Györgyöt dobatta le utánna. — Hát ez micsoda mester uram? Erre mondjon kádencziát! Gyilkolás, — a mint hogy igaz is. —

— Apage satanas! — rebegte István mester — ugy tudja meg kelmed, hogy mindez az Isten dicsőségére történt.

De azt már nem várta, a mit erre mondott Kurucz Torma Bendegúz, az ötvösök atyamestere, hanem elsietett azzal az erős szándékkal, hogy ezt az embert akárhogy, de megtöri, mielőtt az új hit a városban nagyobb terjedést venne.

Az erőssége meg abban állott Kurucz Torma Bendegúznak, hogy egész a rajongásig nagy hazafi volt. Imádtá azt, a mi magyar, gyűlölte, a mi német. Ennek bizonyosságául mind ősrégi magyar nevekre keresztellette a familia tagjait. Volt egy fia Balambér és egy leánya Bibara. Hűségesen kirtartott Zápolya János mellett, de mióta az meghalt, és a német Ferdinánd kormányzott, sokszor kifakadt hazafias elkeseredésében:

— Hej! oda a magyar virtus! vége van a dicsőségünknek!

Végezetül kegyetlenségét a familiája erányában érezte, legkiváltképen Balambér fiának oktalan szerelme háborította fel, a ki elég nagy kamasz volt már ahoz, hogy fel tudná érni ököllet, miszerint egy ötvös czebéli-nek derogál egy eszmadia leányt szeretni.

— De mikor Débora az atyamester leánya, — erős-ködött Balambér. —

— Az mindegy. Égettborfőző Zachariás bár atyamester, de csak eszmadia. A mint hogy igaz is. A leányát el nem veszed, s megtiltom, hogy hozzájárj. Puntum.

Mindebből már tudni lehet, hogy történetünk idejében lakott Rimaszombat városában egy Égettborfőző Zachariás nevű eszmadia, még pedig a czebélnek atyamestere és hogy volt neki egy Débora névre hallgató angyali szép leánya. Hogy angyali szép volt, azt a történetben találom megírva, igaz hogy a Balambér elbeszélése után, de hát itt épen az a fő, hogy neki tetszett, még pedig szerfelett. Balambér poétikus legény lehetett, mert gyönyörű hasonlatokban adta elő kedvese szépségét. Haja hamvas szőke, fénylő sárgába hajló, mint az égen uszkáló megaranyozott báránnyfelhők, szeme kökénykék, kicsattanó telt arcza rózsá, — kívánatos ajkai eseresznye piros színiek. Őz természetű, darázsdereku és fülemülehangú. A mellett jámbor és istenfélő. Ez kiváló tulajdonsága vala az egész Égettborfőző familiának. Mindmagaunyi csupa biblikus nevet viselt, a katolikus egyházban megtalálta minden boldogságát, hűségesen eljárt a Szent Márton kápolnába és a pápa után legnagyobb embernek tartotta István mestert. Szerette is ez őket nagyon, s annyival inkább ellene volt, hogy az Úrnak eme báránnyai közé beférkőzék a Bendegúz farkas hada.

De hát az volt a nagy baj, hogy Débora, az angyali báránny szerette a farkasfiut s hiába beszéltek neki, hiába sorolták fel előtte a nemes város legdaliásabb legényeit, a szíve csak azt verte:

— Ba—lam—bér—töb—bet—ér!

— No hát majd megmutatom én, hogy nem ér — fakadt ki egy napon Zachariás előtt István mester.

— Ugy, ugy, hogy az isten áldja meg mester uramat, csak fordítsa is el róla azt a nyavalyát. — Menynyire fáj atyai szívemnek, mikor látom siránkozni, látom halványulni, emésztődni, míg az az istentelen, kevély ember nagy fennhéjázva alacsonyítja le uton-utfélen ártatlan familiámat. Oh szegyenítsd meg őt Uram-Istenem!

— Soh'se busuljon kelmed, hiszen itt van a János fejedelem arcanuma, a mit a frank királytól kapott, úgy meghidegíti az a Débora szívet, hogy rá se néz többet a gonosz fajzatu Balambérra. Nem kell egyéb, minthogy a nyakába kösse a mystikus jelekkel teleirt táblácskát, aztán őt Miatyánkot és ugyanannyi Ave-Mariát mondjon el naponként. Majd meglássa csak, hogy megváltozik.

Az engedelmes Débora ekképen cselekedék.

Egy hét mulva Balambér kereste fel a bűbajos István mestert. Nagyon kénysszeredett állapotban volt. Sze-

tessék egyes tisztviselők részére kivételes helyzet, hanem hogy a tisztviselőkön munkakörükhöz képest lehetőleg egyenlően és méltányosan legyen segítve.

Megyei pénzügyi közgyűlések.

I. Rimaszombat. A rimaszombati takarékpénztár-nak folyó hó 23-án végbement közgyűlésén Baksay István viselte az elnöki tisztet. Az igazgatósági jegyző: Dr. Szabó Samu által felolvasott igazgatósági jelentés bevezetése meleg szavakkal emlékszik meg az intézet igazgatóságának két elhunyt tagja: Dapsy Vilmos és dr. Marikovszky Gusztáv érdemeiről, melyeknek jegyzőkönyvi megörökítését indítványozza. Az igazgatósági ügykör beosztást és az intézet általános pénzügyi viszonyait követően a kezelés adatait és az üzleti végeredményeket vázolja a jelentés, constataván, hogy az intézet a múlt évről egész ferállása óta el nem ért kedvező eredményeket mutathat fel. A 37516 frt 35 krnyi tiszta jövedelem felosztására nézve a jelentés a következőket javasolja. Kétes és behajthatatlan követelések leírására 806 frt 08 krt, a tisztí nyugdijalapra 469 frt 12 krt, részvényosztalékra részvényenként 20 frtot, a tartaléktőke gyarapítására 8000 frtot, jótékony célokra az év folyamán már adott 170 frton felül összesen 1000 frtot, melyből a helybeli prot. főgymnázium, annak tápintézete és tanári nyugdíjalapja összesen 370 frtot; a kisdodovoda 30 frtot, a szegények intézete, az iparos iskola, a Tompa-szobor alap és a koresolyaegylet 100—100 frtot, a községi fiu- és leányiskola 50—50 frtot stb. kap jótékony adományként. Végül az intézeti tisztviselők külön jutalmát és két könyvvezető javadalmazásának évi 200 frttal való emelését tárgyzó indítvány után a jelentés a választandó igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok számára nyújt tájékoztatást. Az igazgatósági jelentés, valamint a felügyelő-bizottság jelentése jóváhagyólag tudomásul vétetvén, az igazgatóság tagjaira választottak: Baksay József, Kishonthy Gyula, Molnár József, Dr. Szabó Samu és újak gyanánt Institorisz Endre és Samarjay János, továbbá a felügyelő-bizottság új tagjai lettek: Bodor István és Löcherer Tamás, végül új napibiztosokká a következő részvényesek: Kres József, Hudoba Samu, dr. Marikovszky István és Ethay Frigyes. Ezzel a napirend kimerítetvén, a közgyűlés az elnök elzetésével véget ért.

A „Gömörmegei Nep- és Iparbank” folyó hó 24-én végbement közgyűlésén a részvényesek szokatlan nagy számban jelentek meg, mely érdeklődés több fontos választás napirenden léteinek tulajdonítható. Baksay István igazgató indítványára elnöké Dr. Szabó Samu kiáltván ki, megnyitott az ülés és felolvasott az Institorisz Endre tollából volt igazgatósági jelentés, mely általánosságban megemlékezvén a múlt évi üzletmenetről, a kétes követeléseknek szükségessé vált leírásáról, Föth József pénztárnok és Liszka József igazgatósági tag elhunytáról és a pénztárnoki állásnak K. Szabó József által történt betöltéséről, kiemeli, hogy a jelzálogkölesönök kamatába a folyó évtől kezdve $\frac{1}{2}\%$ -al leszállították. Részletezven ezután a mérleg- és vagyonkimutatás adatait, a 15147 frt 19 kr. tiszta haszon felosztására nézve teszi meg javaslatát, mely szerint az intézeti nyugdíjalapra 2% -os, nyeresévosztalékra részvényenként 9% (4 frt 50 kr.) az intézeti tisztviselők jutalmazására 300 frt, jótékonycélokra és pedig: a helybeli egy. prot. főgymnáziumnak 50 frt, az ugyanottani tápintézetnek 10 frt, a tanári nyugdíjalapnak 20 frt, a helybeli szegények intézetének és a községi leányiskolának egyenként 30 frt, a községi fiu-, és az ipariskolának egyenként 20 frt, a Tompa-szobor alapnak 25 frt stb. stb. volna juttatandó. Végül az intézeti könyvelők fizetés felemelés iránti kérésnyét pártolólaj ajánlván a közgyűlés figyelmébe, azt a szükségessé lett választások megejtésére hívja fel. Erre felolvasatván a felügyelő bizottságnak Bodor

István által szerkesztett jelentése és Institorisz Endrének az igazgatósági tagságról való lemondása, ez utóbbinak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, és a napirendre tűzött választások ejtettek meg. Igazgatósági tagokká lettek egy évre: Ifj. Süteő István, Dr. Ráróssy Gyula, Dr. Zehery István; felügyelő bizottsági tagokká: Dr. Szabó Samu, Terhes Pál, Baksay József, Nagy Ferenc és Bodor István, végül napibiztosokká: Kres József, Eszényi Gyula, Benyo Béla, Dr. Szabó Károly, Kalocsay Gyula, Rásky István, Soós Ferenc építész, Paczek Emil, Fülöp Benjámin, Ifj. Csapó János, Dr. Cziner Miksa, Szöllösy István, Dr. Marikovszky István, Kovács Zsigmond, Varga Lajos, Róth Lajos, Barányi Gusztáv, Dr. Veres Samu, Törköly József, Hollósy József, Szabó Károly, Kerekes Dezső, Báthory Ferenc, Zachar Gusztáv, Sárkány Imre, Széplaky Lajos, Fábry János, Király Ferenc, Csapó János, Kozák István. A választások befejezése után az elnök dr. Szabó Samu köszönetet mondott a részvényesek megjelenéséért, s a közgyűlés az elnök elzetése után feloszlott.

II. Jolsván. A jolsvai takarékpénztár huszonehedik ülése közgyűlést február hó 22-én tartotta meg. A kik az intézet bölesójét ringatták, ma csak emlékezetben élnek, kivéve Remenyik Pált és Farkas Györgyöt. Azóta legtöbb időn át bold. Remenyik Ede igazgatta, ki alatt 25 éves jubileumát megélte az intézet, anélkül azonban, hogy a negyed századot bezáró s a másikat kezdő maradó határkö letétezt volna. De a mi késett nem mult. Remenyik Pál $1\frac{1}{2}$ évi igazgatósága után az intézet új vezére Hoffmann Miksa, ki a legutóbbi közgyűlés egyhangú bizalma folytán immár véglegesen vezeti az intézet ügyeit; továbbá Vietórisz Sándor, Muránszky Samu, Zajacz Károly és Bazilidesz Gusztáv igazgatósági, Czibur Emil, Bankó János, Jurin Samu, Remenyik Ede és Birnstingel Emil felügyelő-bizottsági tagok elvégre lettek a határkövet, határozattá emeltetvén a közgyűlésen, hogy az intézeti tisztviselők részére 500 frt kezdetleges alapkövel nyugdíjalap létesítendő. Az intézet egyébiránt egyike kisebb forgalommal bíró megyei pénzügyintézeteknek. Az összes mult évi jövedelem: 6773 frt 26 kr., melyből 600 részvény után 10 frtjával 6000 frt osztott fel, a rimamurány-salgó-tarjani részvények eladásából befolyt nyereség a részvénytőkének 50.000 frtra való kiegészítésére s 500 frt a már említett célra fordított. Az igazgató és illetve igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása ritka egyértelműséggel egyhanguan történt s a közgyűlésről szóló jegyzőkönyv hitelesítésével annak elnöke Bazilidesz Gusztáv, továbbá Baltazár Antal és Zajacz Károly bizatván meg, a gyűlés berekesztetett.

A fagyapot és gyártása.

— Adatok megyénk faiparához. —

A fagyapot lucz-, jegenyefenyő-, nyár- és bükkfából, esetleg másnemű fából való készítmény, melyet különösen erre a célra szerkesztett gyaluló gépekkel művelik nyerünk

A gép által készített szálak vastagsága $\frac{1}{20}$ mm. — $\frac{1}{2}$ mm-ig és szélessége $\frac{1}{3}$ mm-től 6 mm-ig terjed, s a minőség a szálak vastagsága szerint ítéltetik meg.

A fagyapotot legelőször Amerikában készítették és a csomagolásoknál széna vagy szalma helyett használták; itt ösmerkedtek meg vele az angolok és francziák, kik is ezen anyagot nagy mennyiségben használják; később behozták azt Németországba, Ausztria és Magyarországba is.

Mintegy 10 év előtt kezdtek Ausztriában fagyapotot gyártani, de az ugy mennyiség, mint minőség tekintetében igen alacsony fokot maradt, mert hiányoztak a jó gépek.

A 80-as években a fagyapot utáni kereslet növekedett, s így azon tudatra jöttek, hogy e cikk gyártása által igen jól felhasználhatók a vékonyabb fák és fahulladékok; s miután az első gépek javításokon mentek ke-

— Teremtő Istenem! hiszen én Balambér! Jézus-Mária mi lehetett? Talán csak nem bolondult meg?

Észrevétlenül lopózkodott arra felé. A szíve vitte. István mester ezer babonája nem lett volna képes megállítani. — Balambér buzgón elmerülve szavalt, s csak akkor vette észre, mikor megállott előtte Débora. Ijedten ugrott fel a puha gyepéről, melyen feküdt:

— Hogy jöttél ide?

— Csak úgy! Hallottam a hangodat. Mit olvasol?

— Oh bizony semmit! — s igyekezett a titkos táblácskát elrejtteni.

De a leány nem engedte. Tudni akarja miben sántikal. Ugy is gondolja már, hogy elhajlott tőle. Felé se néz.

— Debora! ne bántsd szegény szívemet. Apám nem ereszt, István mesterhez fordultam orvosságért szív fájdalom ellen. Ő adta azt a táblácskát, de mióta olvasgatom még sokkal jobban fáj a szívem.

— Mutasd!

A titkos táblán szórul-szóra ez vala az akkori orthografiával:

Vala egy vytez. kinek Longius vala Neve. ky Wronk Xusnak az ew Sent Zywet megy. ewklele, ky ystensegenek nem arthata, ha nem chyak embersegenek, ezenkepen: Mykenen ez wytez Xus wronknak ystensegenek nem arthata ezenkepen az sybely ewkeleles ez embernek Balambérnak ugyan ne arthasson: parancholok athyanak, fyonak, Sent leleknék neeben Amen.

Debora pajkoskodni kezdett:

— Ez ugyan gyönyörű. Hát így akarod te a szívedet megkeményíteni, hogy elfelejts, mintha soha sem lettem volna. Így akarsz tőlem megszabadulni. Azért se bocsátalak.

De hozzáugrott erre Balambér és esuda bátorsággal áttelelte karcsu derekát, mialatt szomjas ajkai azt az élénk piros eseresznyét szerették volna megdézsmálni. — Az huzódozott.

— Ne légy gyerek Balambér! Valaki erre talál jönni.

— Mit bánom én, ha apám jön is — és vonszolta magához azt a esökölmi való, akaratos kis fejecskét. — Egyszer aztán valami akadt a kezébe, ott a gödrös nyak körül. Egy zsinóron függő táblácska.

— Hát ez már micsoda?

A leány egész tülig pirult s kigyult arczczal kapott utánna:

— Semmi, add ide.

resztül rövid idő alatt keletkeztek gyárak Ausztriában, Stíriában és Csehországban, de magokat fenn nem tarthatták, miután a gyártást csak kis mértékben üzték és a szakértő vezetőség majdnem teljesen hiányzott, s a 10 gyár közül csak kettő mutathatott fel némi eredményt.

Ezen a legutóbbi években szerzett tapasztalataim megerősítettek azon meggyőződésemben, hogy a fagyapotgyártást nem lehet mint mellékes dolgot meghonosítani, és a kisebbszerű gyárak, főleg értelmetlen vezetés mellett, ennek üzésére képtelenek; hanem szükséges, hogy ezt a cikket maga a termelő karolja fel, a gépek beszerzésénél ne fukarkodjék és a vezetőséget szakértő kezekre bizza.

Azután a vezető gondja a legjobb gépeket felállítani, a gyapotgyártásra megkívántató állapotban lévő faszükségletet idejekorán beszerezni és megbízható munkásokat kikepezni.

Ha tehát, miután már vannak alkalmas gépeink, a cikk kelendősege nagy, jövője még nagyobb, s új telepeket akarunk létesíteni, a következőket kell szem előtt tartanunk.

A mágnás nagybirtokos — kivált Magyarországon — kire nézve ezen iparág igen előnyös volna — tartózkodó; az iparos többnyire el van foglalva. E cikk jövedelmezőségéről továbbá még kevesen vannak alaposabban tájékozva s végre oly emberek, a kik képesek volnának ily művet szakértőleg vezetni s jövedelmezővé tenni, igen kevesen vannak hazánkban.

A mi a fagyapotgyártást illeti, különösen föl kell említeni, hogy a gróf Forgách-féle kokovai uradalomban van az első ilyen magyarországi telepe s jelenleg ugy van berendezve, hogy mintául szolgálhat.

Három év előtt, a midőn a fentnevezett uradalom igazgatását átvettem, berendeztem ezt a fagyapotgyártást az én szándékom szerint; felállítottam különféle jörendeszerű gépeket, kipróbáltam őket, termeltem általán di-esért árut, ennek kelendőséget szereztem s így tanulmányaim eredményét ez ügyben nyilvánosságra hozhatom.

Az általam berendezett s vezetett gyár termékének kelendősége oly nagymérvű, hogy annak nagyobbítása és a gépek szaporításának mihamarább be kell következnie.

Különleges cikkem a fatépés (Holzcharpie), mely gyapot helyett használtatik ugy a katonai, mint a polgári kórházakban kötöző anyagnak; továbbá fagyapotkőtelek, szőnyegek és gyékények is kelendők.

Magyarországnak van tehát e téren oly telepe, mely az ez iparral foglalkozó gyárakat az egész birodalomban fölülmulja Midőn a mult évben a temesvári kiállításon a közönségnek bemutatam az egyes fajta fagyapotokat, tépést, fakőteleket, tisztító-forgácsot, szőnyegeket; ez az iparág általános feltűnést keltett s a kiállításon az első államdíjjal és egy elismerő oklevéllel lett kiténtetve.

Ennek a por nélkül való, könnyű, ruganyos, rothadásnak ellentálló csomagoló és kárpitos anyagnak az előnyeit az érdeklődők eléggé ismerik, s következő cikkemben erre nézve, ha szerkesztő ur szívesen látja, bővebb felvilágosítással fogok szolgálhatni a termelő és az ügy iránt érdeklődő közönségnek. Sieneck H. Victor.

Hirek és vegyesek.

Meghívás.

A rimaszombati gazdakör és közbirtokosság tisztelt tagjait a folyó 1893. évi márczius hó 12-én Rimaszombatban, a városháza nagy termében tartandó szervezkedő együttes gyűlésre tisztelettel meghívjuk.

Rimaszombat, 1893. február 27.

Molnár József.

Samarjay János.

Áthelyezés. Ginovszky Lajos feledi állomásfőnök hasonminőségben Kunhegyesre helyeztetett át. Felledbe pedig a kunhegyesi állomásfőnök, Fehér Sámuel neveztetett ki állomásfőnökké.

— Nem addig van az édes rózsám. Bizonyosan ez is az István mester búbajos könyvecskéjéből való. — Lám hát hiába gunyolsz engem, te is így akarsz tőlem elhajolni. De mekkora értelmetlen titkok vannak erre jegyvezet! Se-rip-ta-co-nt-ra-in-fir-mi-ta-tes-et-fe-br-es-co-rdis. Jézusom! agyan mit jelenthet ez?

— Mit!? — Ha már csakugyan meg kell mondani, hát ezt István mester ugy adta nekem, mint orvosságot a szerelemben elgyengült és lázongó szív ellen.

Az egész mystikus tábla ilyen vala:

albagandes		
albagande		u
albagand		u
albagan		u
albaga	In Noie patris et filij et spiritus saneti	u
albag	amen.	u
alba		u
alb		u
al		u
a		u

Balambér elkomolyodva kérdé:

— Hát aztán használ?

— Láthatod.

— Mert nem jól értelmezted.

— Ha ha ha! Ugyan eredj! Kell is azt értelmezni.

— De én tudom.

— Hogy?

— Így ni! Al... ezupp... bagand... ezupp... ezupp... es... ezupp...

— Jaj! ha ezt megtudják te Balambér!

— Akkor azt is meg tudják, hogy az István mester búbája nem ér semmit.

— A mint hogy igaz is! — zördült meg hátuk megett és elképedve látták oda lépni Bendegúz urat, az ötvösök atyamesterét. Ezért az okos beszédért becsültek fiam. Es ha már ennyire vagytok, ámbátor Zachariás uram csak eszmadia, nagy közbevetés vagyon közöttünk, a minthogy igaz is, mégis Isten neki, megengedem, hogy elvedd Déborát. De egyet meg kell ígérnetek.

— Akár százat! — siettek bizonyítani.

— Hogy István mester bolond babonáira és gonosz praktikáira nem hallgattok, lévén ő elmaradott ember, a minthogy igaz is.

Az ígélet megtörtént, s a mely utat Bendegúz uram a felvilágosodás ösvényén megkezdett, azt Balambér és utódai ugyanolyan kitarással és nyakassággal folytatták.

mei beesve, csinos bajusza, szakála elhanyagolva, haja borzosan Vánszorogva lépdelt és siránkozva beszélt. Egész megviselte, hogy nem mehetett Déborához.

— Jaj! mester uram! — kezdé a beszédet esdekelve — segítsen rajtam, hogy az ég fizesse meg jötevését. Nem bírok a szívemmel; úgy fáj, ugy dobog, hogy szinte azt gondolom már kiugrik. Apám megtiltotta, hogy Déborához járjak, arról meg hallani sem akar, hogy feleségül vegyem. De mikor a szívemnek nem tudok parancsolni. Ő kelme is most erősködik 50 esztendővel, volna csak felényi, 25 esztendő, tudom, nem így beszélne. Mondok, eljövök mester uramhoz, én buzgó katolikus vagyok, elpanaszlom előtte soromat, bizonyosan tud rajtam segíteni.

— Látod édes fiam, — mondá István mester kettelteljesen — érégen megtehetted volna. Hiszen a te bajod gyógyításánál mi sem könnyebb. Eddig is az apád bűnéért kellett szenvedned, mert az Isten megbünteti az apák álnokságait a fiakban harminc és negyedig. Hanem ne essél kétségbe. Látod ezt a táblát? Mi van fölibe írva? Contra cordiacam passionem. Szívfájdalom ellen. Ezt használta a frank király is, a kinek pedig sokszor fájhott a szíve, mert sokat szeretett. Tehátlan ezt szépen a nyakadba kötőd, eldugod a lajbid alá, aztán olykor-olykor előveszed és a mi rá van írva, szépen eldeklamálod. De meg ne tudja az apád! Éredj ki inkább a Rimához, a kertek alá Várj csak, minden jó lesz!

— Hogy az Isten áldja meg!

— No csak eredj!

Mikor magában maradt István mester, meglegúltlen dörzsölte a kezét.

— Ez ugyan messze elkerüli ezentul a leányokat. Kivesz a Kurucz Torma átkos familia. Ad maiorem Dei gloriam!

— — Nemsokára ezután az ékes Débora egy napon vízért futott le a Rimára, nagy szepelve, egyedül, hogy meg ne tudják. Sietett is erősen, de olyan szép májusi napfény marszagtatta. A kis halacszkák vígan ficzkandoztak a vízben, a közeli kertek fájáról pedig egy fülemüle andalító dala hallatszott. — Istenem! mennyi öröm és boldogság, csak ő nem örül és nem lehet boldog. Egyszerre elhallgatott a fülemüle, s egy fájdalmas férfihang kezdett a közelben valami mélabus, sajtáságos történetet hangosan mondani. Débora visszafojtott lélekzettel hall-

egy vitéz, kinek Longius vala neve, ki Urunk Krisztusnak az ő szent szívét megöklélé.

Canonica visitatio. A gömői ev. ref. egyházmegye képviselőtében a helybeli ev. ref. egyházat mult hó 25-én látogatták meg Ruskay Gyula jánosi- és Ságly Sándor bejei ev. ref. lelkészek, kik a látottak és hallottak felett legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést. Ez alkalommal Ruskay Gyula a presbyterium előtt egy nagyszabású beszédet tartott, mely a most forrongó egyházpolitikai kérdéseket is felfolette és a presbyteriumot hithűségre, lelkesedésre buzdította. A vizsgálat során kiderült, hogy az egyháznak pár száz frt hiján 30000 frt törzsvagyon van, mely évről-évre növekszik. A lefolyt évben is 800 forinttal szaporodott. A vizitációt hivatalos lakoma követte, melyet érdekes pohárköszöntők fűszereztek.

Nyilvános köszönet. A serkei ev. ref. egyház — mint egy hozzánk érkezett tudósítás jelenti — minden időben élvezte nagynevű földesurainak pártfogását és jótékonyágát. A jelenben Draskóczy László ur igyekezett előbbre vinni az egyház érdekeit, és mennyiben a szokásos urvaesora kiosztáshoz 35 liter borral járult, és az Ur testét jelképező kenyérré 4 frtot adományozott. A jótékonyág e szép nyilvánulását ez uton is megköszönni óhajta a serkei ref. egyházi eljárásság.

Esküvők. Lámér János körmöcbányai vasuti tisztviselő f. hó 2-án vezeti oltárhoz Török Juliska kisasszonyt, özv. Török Istvánné szül. Tóthy Julianna kedves és művelt leányát. Teljes boldogságot kívánunk! — Kiss Károly runyai ev. ref. lelkész mult hó 26-án tartotta esküvőjét Vajányi Ilonával, Vajányi Károly páskaházi ev. ref. lelkész kedves leányával. Az eskőt lelkész: Ságly Sándor szép beszédet intézett az új párhöz. Áldás kísérje a szép frigyét!

Nekrolog. Alig temették el a boldogult Varga István adótszítet forrón szerető szülei s alig hegedt be a szülei sziveken ejtett vérző seb s ma ismét — mintha a végzet megsemmisíteni akarta volna a szülők minden örömét, reményét, — a család egyetlen vigaszt: Varga Józsefet kellett az örök álmódás honába kísérniük. Varga József és neje derék polgártársunknak — kik az elhunytban alig 18 éves gyermekük elvesztését gyászolják — a nagy veszteség fölött nyújtson vigasztalást a jövőbe vetett bizalom s a mérhetlen isteni gondviselés.

Az országos magyar gazdasági egyesület lótenyésztési szakosztályának Budapesten f. hó 23-án tartott ülésén megyénk gazdasági egyesületének elnöke: Farkas Abraham figyelemre méltó beszédben szolt Dr. Schmidt József miniszteri tanácsosnak a lovak értékesítéséről tartott előadásához. Talpraesett felszólalása a szakosztály részéről élénk tetszéssel fogadtatt.

Helyreigazítás. A rimaszombati izr. ifjuság teas-télyének tiszta jövedelme tárgyában lapunk mult számában közölt közönetnyilvánítás sajtóhibából 141 frt helyett 138 frt átvételét nyugtatta, mit ezennel helyreigazítunk.

Műsor. A főgimnázium Tompa-körének márczius 15-iki programja a következő pontokat fogja tartalmazni: 1. Talpra magyar, énekl: a főgymn. ifj. énekkar. 2. Elnöki megnyitó Dr. Veres Samu tanártól. 3. Szavalat (a közművelődési egyesület díjával kitüntetve.) 4. Felolvasás (a közművelődési egyesület díjával kitüntetve.) 5. Marseillaise, énekl az ifj. énekkar. 6. Felolvasás (a közművelődési egyesület díjával kitüntetve.) 7. Szavalat (a közművelődési egyesület díjával kitüntetve.) 8. A pályadíjak kiosztása. 9. „Cserebogár”, „Indulók”, előadja az ifj. zenekar. 10. Kossuth-nóta, énekl az egész tanuló ifjuság.

Ezüst menyegző. Szép családi ünnepet ült, — bár teljesen zajtalanul s csaknem a legszűkebb körben — m. hó 26-án városunk egyik tiszt és rokonszenves házaspárja: Gellmann Sámuel és neje. E napon volt ugyanis házasságuk 25-ik évfordulója, melyen számos rokon, jó barát és ismerős kereste fel őket őszinte szerencsekívánataival.

A rimaszombati ipartestületi előjáróság február hó 26-án a városháza tanácstermében Kozma Szabó József elnökle alatt látogatott gyűlést tartott, melyen Nagy Ferenc városi főjegyző, mint iparhatósági biztos is részt vett. A napirend első pontját a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása képezte. Olvastatott ezután az országos iparegyesület 50 éves jubileumán résztvett előjárósági kiküldötteknek Varga Lajos tollából folyó jelentése a jubileumi ünnepély lefolyásáról, mely tudomásul vétetvén, levéltárba helyeztetik. Sorra került erre a városi tanács átirata az ipariskolai alap javára befizetett 35 frt nyugtatása tárgyában, mely tudomásul vétetvén, az ipartestület új hivatalos helyiségének kibérlését tárgyzó szóbeli jelentés tárgyalatott. Ehhez képest a polgári olvasóköri helyiségek tőszomszédságában lesz az új hivatalos helyiség, az eddigi helyiség szives átengedéseért pedig a városnak köszönet szavaztatott. Az országos iparegyesület megkeresésének és két tanoncz felszabadítási ügyének beható tárgyalása után elnök az ülést berekesztette, meleg szavakban kötvén lelkökre az előjáróság tagjainak a folyó hó 5-én tartandó közgyűlésen minél tömegesebben való megjelenést.

Elhalasztott hangverseny. A Rozsnyón folyó évi február hó 26-ára kitűzött jótékonyezélu hangverseny a rendezőség értesítése szerint kőbejött akadály miatt f. évi márczius hó 12-ére halasztatott el. A hangversenyre eddig váltott jegyek érvényüket megtartják; további előjegyzések pedig Feymann László ur kereskedésében eszközölhetők.

Értesítés. Alulírott tisztelettel értesitem e b. lap azon t. olvasóit, kik „December” cz. verskötetemre előfizettek, hogy könyvem technikai akadályok miatt csak a legközelebbi napokban küldetik szét. Hazafias tisztelettel Sárospatak, 1893. márcz. 1. Juhász László.

Követesreméltó példa. A kokovai ág. ev. egyház érdemes lelkésze szép tanujelét adta a népoktatásügy iránt érzett meleg érdeklődésének s az ezzel párosult ügybuzgó és hazafias tevékenységének. Tapasztalva ugyanis azt a csekély eredményt, melyet az ismétlő tanköteleseknek betenkint egy órában megállapított oktatása tüntet fel, egyháza tanítóival egyetértőleg elhatározta, hogy az ismétlő tanulókat s ezekkel kapcsolatban a tanköteles kort túlhaladó mindkét nembeli ifjuságot az esti órákon át febr. 20-tól kezdve márczius hó végéig bezárólag mindennapi oktatásban részesíti. Ezen hazafias és a közművelődés általánosítása szempontjából nagy fontossággal bíró megállapodásért az elismerés oroszlánrésze mint kezdeményezőt, a hazafias lelkészt illeti meg, nem csekély részek van benne azonban a derék munkatársaknak, a tanítóknak is. Az ismétlő iskolai oktatás mai szervezetében több szempontból véve hiányosnak mondható, azért örömmel

üdvözöljük a kokovaiakat reformtörvényekükben. Báresak követnek minél többen példájukat!

Fényes áldomás. Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató főorvos vendégszerető házában nagy és előkelő társaság gyűlt össze február 28-án este, hogy megünnepelje a köztisztviselnek és szeretetnek örvendő házígazdát azon alkalomból, hogy a rimaszombati takarékpénztár felügyelőbizottságának tagjává választatott. A fényes lakomára hivatalos volt a család benső barátjain kívül a rimaszombati takarékpénztár egész igazgató- és felügyelő választmányára, valamint tisztviselő személyzete is. A szellemes és szívből fakadt toasztok sorát Kishonthy Gyula igazgatósnak elnök nyitotta meg, élénk tetszés között szép szavak kíséretében emelve poharat az ünnepelt házígazdára. Majd Molnár József köszöntötte fel őt, később Baksay István felügyelőbizottsági elnök, majd Dr. Szabó Samu megyei főorvos a szeretetreméltó bájos háziasszonyt köszöntötte fel, s a pezsgővel habzó selegek a késő éjjeli órákig vigan esendültek össze többször a népszerű házigazda jóvoltáért, vidám dalozás közben.

A pohorellai Coburg hercegi vasgyár legközelebb egy nagyszabású Martin-acélgégyárral bővítetik ki. E célból a gyárba a breznóbányai vasuti állomásról Pelsonkán át külön e célra szolgáló kocsin egy 90 métermázsás nagy kazán szállítatik. Minthogy az utvonalon levő mintegy tíz fahíd csak 40 métermázsás súlyra van szerkesztve, a szükséges biztonság szempontjából a megyei m. kir. államépítészeti hivatal megbízásából Bodor Armin mérnök megfelelő munkaerővel mindezen hídakat átámasztatta. A jöhrnevi vasgyárban Schröder igazgató, ki a diósgyőri állami vasgyárakból hivatott meg Coburg hercegi vasgyári igazgatónak, jelentékeny mérvű, gyakorlatias átalakításokat eszközöltet. Tőle, mint kiváló szakembertől, ki több idevágó fontos találmányával vonta magára a közfigyelmet, bizton várható, hogy a gyárat, megyei vasiparunk egyik legjelentékenyebb telepét, mihamar fel fogja virágoztatni.

Iskolai pályázat. A Roth-Teleky-féle nagy isk. alapítvány kamataira az ország összes ág. ev. főgimnáziumainak felsőbb osztályu tanulói a folyó héten pályáznak. Szegénysorsu tanulók magyar és latin-nyelvi dolgozatokkal pályáznak s a legjobbkat egyenkint 38 frtnyi jutalomban részesülnek. E jutalomdíjakban gimnáziumunk tanulói az eddigi évfolyamokban részesültek már s így remélhető, hogy ez az idei pályázat sem fog meddő maradni.

Medvevadászat. Coburg Fülöp herceg február hó 28-án Poperádon át Pusztamezőre s innét Zlatnóra érkezett, hogy medvékre vadászson a zlatnói völgyben. A völgy egyik barlangjában két medve alussza téli álmát: egy vén nőstény és boesa. Ezt még januárban jelentették a hercegnek, a ki február 20-án utra is indult, de visszatért, mivel azt táviratozták neki, hogy a medvék már elhagyták fekvő helyüket. Azonban a maczkók még nagyon kellemetlenek találták a szabadban való sétát, mert nemsokára újból behúzódtak téli tanyájukba, miről ismét értesítették a herceget. A vadászát, az erdészek véleménye szerint, nagy reményvel kecsegtet. Zlatnóról Pohorellára jön a herceg, hol meghál és másnap Klatnára megy vadászni.

Birtokvétele. Kubinyi Gyulának jakfalvai birtokát e napokban megvette Ragályi Gyula földbirtokos, 48000 frt vételárért.

Fogaskerekű vasut Csorbától Tátrafüredig. Szentiványi József esorbai földbirtokosnak és Várnai Emil budapesti mérnöknek a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium előmunkálait engedélyt adott egy, a es. kir. szab. kassa-oderbergi vasut Csorba állomásától a esorbai tó irányában Tátrafüredig vezetendő fogaskerekű vasutvonalra. E nagyszabású vállalkozás hivatva van a természeti szépségekben annyira bővelkedő Tátravidéket a nagyszámu turista közönségnek még inkább hozzáférhetővé tenni.

Táncmulatság. A jánosi-i dal- és olvasó-egylet, mely a mult években többször rendezett egy-egy humánus eszme anyagi támogatására jól sikerült táncmulatságot, ez évi szintén jótékonyezélu táncestélyét február hó 26-án tartotta meg és pedig — különösen erkölcsi tekintetben — a legszebb eredményvel. Bár a mulatság szűkebb körre terveztetett, mondhatni csak a község közönségére számított, mind a mellett oly nagyszámu vendégszeretet talán egyszer sem látott még a díszes és tágas tanterem. Ott voltak — s részben belépti díjajukat küldötték meg — a ref. egyházi presbitérium tagjai közül azok, kik az egylet felvirágzását szívökön viselik s annak keletkezésétől fogva pártfogói, s azt az egyházi s hazafias hivatásáért becsülik, és szép ezéjjai elérésében nemcsak tekintélyük, de anyagi áldozataikkal is segítik. Ott volt a községi közönség azon része, mely az egyesület működése iránt érdeklődik s az az iránti szives rokonszenvét a mulatságain való megjelenés által is kitüntetni szokta. Ott volt a mindkét nemű fiatalság, mondhatni teljes számban, kik nemcsak nagy számuk, de illedelmes s tisztességes magaviseletük által is gyönyörködötték szíves közönségnek. Valóban semmi sem lehet szebb bizonyossága a jánosi-i közönség műveltsége s erkölcsi emelkedettségének, mint ama jóleső tapasztalat, hogy a számára rendezett tisztességes mulatságokban nemcsak örömmel vesz részt, de azokban — őt jellemző eleven kedélye s fesztelen jókedve mellett is figyelni tud arra, hogy az illedelem s az egymás iránti kölcsönös tisztelet határait át ne lépje. Az egész közönség ugyszólván egyszerre távozott el a reggeli órákban, addig pedig zavartalan s növekedő kedvvel folyt a tánc, a kevés szünet alatt az egylet gyönyörködötték kardalaival a közönséget. Az anyagi eredmény emeléséhez, melyből a tiszta jövedelem a ref. templomban építendő orgona alapjára ajánlatott, hozzá járultak — szintén az egylet iránti jóindulatu pártfogásból — felülfizetéseikkel Borbély László, Lenkey István, Ruskay Gyula, Bodnár Pál (Rimaszombat), Keszler Antal 2-2 frttal, Varga Miklós, Bódi János, Br. Nyáry Sándor, Br. Nyáry László, Pongrácz Ernő, Stech Kálmán, Török Sándor, Csathó János, Turóczy Miklós 1-1 frttal, Krausz Simon 60 krral. Fogadják a nemes szívű adakozók az egylet halás köszönetét!

Minta kereskedő-egedek. Svarcz Eduárd tornallai kereskedő érdekes bűnesetet fedezett fel mult hó 22-ik napján. A szerencsés véletlen, mely a nyomra vezette kiderítette egyszersmind az eset hőseit is. Üzletét érdekl az egész, a mennyiben megtakarított bevételeiből, 1520 frtot loptak el a nála alkalmazásban állott segédek. Apránként növelték az összeget oly magasra, melyhez

segédkezet nyújtott még az üzletben lévő tanuló is. A nyomozást természetesen rögtön megindították s ez alkalommal nem eredménytelenül, mert Morvai Samu nevű segédnél megtartott házmotozás alkalmával megtalálták 165 frtot, míg az 1320 frtot egy rakáson a raktár kéményében találták meg. — A lopásban segédkezett, tanuló Kreiner Ödönnek, a másik segédet Braun Dávidnak hívják. A minta-segédek beismerték a lopást s ne hogy megugorjanak, a tornallai királyi járásbíróóság őrizetere bizattak.

Álom és való. Korom sötét volt az éj és esendes mint a temető. Kokova nagyközségben minden élő aludott az urban s így özv. Jaskóné asszonyom is. Lázás álma volt: azt álmodá, hogy igen kedves Riska tehenét ellopták s ő bármiként is igyekezett a tolvajoknak utját állni, nem sikerült. Az álom, mely lidérczként nehezült egész valójára, fogva tartotta. A nagy tusában a végnélkülinek hitt küzelemben egyszerre csak egy nagyot rugott Jaskóné asszonyom és fölébredt. Első gondja volt az álba tekinteni. Képzeltetni, mily nagy volt öröme, mikor a Riska tehenet megpillantva észre vette, hogy mellette egy kis borju is ficzánkol. Tehene meddő lévén, e nem várt esetet csodának tekintette, kár hogy ebbeli bite esdőt mondott, s a esendőrör, ki Gyurán András tehenének borját kereste, nála találta fel. Ot nyomban kérdőre vonták s minthogy felvilágosítást adni nem tudott, Tahan Mátyást vonták kérdőre, ki aztán bevallotta, hogy a borjut ő vitte az álba, hogy miért, azt majd a helybeli járásbíróóságuk fogja megmondani.

Vízözön Nagy-Szuhán. A mult hó 26-án reggel a község közelében elhaladó Suha-patak annyira megáradt, hogy nemesak az összes kerketeket s réteket öntötte el, hanem a lakóházak s melléképületek is majd 1/2 méternyire vízben állnak. Általános az óhaj, hogy a patak, mely évente több-kevesebb kárt okozott, egész terjedelmében tisztíttassék, de azt bizonyára csakis felsőbb hatósági kényszer fogja megvalósíttatni.

Vettük a következő nyilatkozatot. Ezennel kinyilatkozatom, hogy a f. é. február 16-án Tiszolezon tartott, a polgári házasság ellen tüntető gyűlés összehívásában semmiféle részem nem volt, s azon Kovács András alatt, ki a „Gömör-Kishent” f. é. február 16-iki számában közölt meghívót alá írta, nem engem, hanem más egyént kell érteni. — Tisztelettel vagyok Cserenesényben, 1893. február 26-án. Kovács András, ev. néptanító.

Mikor az embernek szerencséje van. A mult hét egyik napján nyustyai illetőségű Csereváknak Misó állt a rimaszombati királyi törvényszék mint büntető bíróság előtt. Egy 5 frt értékű ankervas eltulajdonítása miatt terhelte a vád, a mely reá nézve azért nem volt csekélység, mert tíz éven belül egyszer lopásért, mászor rablásért lévén elítélve, a másra nézve vétséget képező lopás, reá nézve a büntető törvénykönyv vonatkozó rendelkezése értelmében büntetési minősült, a mi aztán már legalább négy-öt hónapi „ülési” különbözetet képez, ha a tettesség vádlottra reá süthető. Igen ám, de nem azért állt már Misónk két ízben is a törvény előtt, hogy abból ne tanult volna valamit. Meg is tanult annyit, hogy ha az embernek egy kis szerencséje van, a tagadás kihuzhatja a hinárból. Ő is ehhez folyamodott tehát és mondhatjuk, nem eredménytelenül, mert ellene a bizonyítási eljárás során sem tanu, sem egyéb terhelő bizonyíték előállítható nem volt és így a tagadó delinquent bizonyíték hiányában az ítélő bíróság kénytelen volt a vád terhe és következményei alól felmenteni. Örült is ennek Misó, a ki most különben Losonezon a 25. gyalogezrednél katonáskodik, s mikor a tárgyaló tereméből kiment, nagy bünyében mondta oda a kísérőül vele jött örvezető bajtársának: „Csi vigyis Jano? Ugy-e megmondtam még otthon, hogy nem lesz semmi baj?!” S mutató ujját homlokára téve azzal fejezte be szavait: „De csak van is ám itt ész!”

Személyes szabadság megsértésének vétségével vádolt Pollák Márk és társai elleni bünygyben ült törvényt mult hó 24-én a helybeli kir. járásbíróóság. Közölték annak idején, hogy a mult évi ápril 4-én Kokován tartott országos vásár alkalmával a Pollák Márk üzletében kisegítő Steiner Linát vádlották a szobába behívták s azon gyanu miatt, hogy 2 ezüst forintot a kebelébe rejtett, — levétköztették és megmotozták. A járásbíróóság a tényállást beigazoltnak találván, Pollák Márkot 2 napi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre, Steiner Eduárdot 4 napi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre, Pollák Márknét 20 frt fő és 20 frt mellékpenzbüntetésre ítélte: — az ítélet ellen — vádlottak és terhokre a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

Felelős szerkesztő: **Dr. Kármán Zoltán.**

Főmunkatárs: **S. Szabó József.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A nagyrócezi takarékpénztár 5% kamatra elhelyezett betétek után, a kamatláb f. év ápril hó 1-től 4 1/2 % szállíttatik le, miről a betétek tulajdonosai értesíttettek.

Nagy-Rőcze 1893. február hó 27.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

35. szám — Alulírott kiküldött vég ehajtó az 1881. évi LX. t. az. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróóság 46. számú végzése által az első m. ált. bizt. társaság javára Komjáthy Miklós gortvai lakos ellen 206 frt 35 kr. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság foglalt és 640 frtra becsült sortésekből álló ingóságok 206 frt 35 kr. tőke, ennek 1892. évi október hó 30. napjától járó kamatai 37 frt 4 kr., megállapított eddigi, 1 frt 10 kr. jelen hirdetményi és az ezutáni költségek erejéig nyárverés útján eladatnak.

